

Regimentele 33 și 34 infanterie dobrogene în a doua jumătate a sec. al XIX-lea și în prima parte a sec. XX

Dr. Costin Scurtu

Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”,
Filiala Constanța;
e-mail: scurtucostin@yahoo.com

Infantry Regiments 33 and 34 of Dobrogea in the second half of the XIXth century and the early part of the XXth century

Abstract

„Tulcea” 33 Infantry Regiment came into existence in Dobrudja, and it chose Holy Emperors Constantin and Elena as its patron protectors. On May 10th, 1896, this military unit received the battle flag. A new unit reorganization took place in the Dobrudjan 9th Infantry Division. Based on the provisions of the High Decree No. 1548, of April 20th, 1894, „Constanța” 34 Infantry Regiment became detached from the Tulcea Regiment, and it chose Saint Demetrius as its patron saint. The garrisons of the two regiments were established in Tulcea and Constanța, respectively. The Constanța Regiment received its battle flag on May 10th, 1894. Among the personalities of the Tulcea regiment, we can find Gheorghe Eliade, writer and philosopher Mircea Eliade’s father, who served as a lieutenant in this regiment after graduating from the Military School, on August 30th, 1894. In 1907, he was retired, after having also served in the Romanian Mountain Troops.

Rezumat

În Dobrogea a luat ființă Regimentul 33 infanterie „Tulcea”, care și-a ales drept patroni spirituali protectori pe Sfinții Împărați Constantin și Elena. La 10 mai 1896, această unitate a primit drapelul de luptă. În cadrul Diviziei 9 infanterie dobrogene s-a făcut o reorganizare a unităților sale. În baza Î.D. nr. 1548 din 20 aprilie 1894, din regimentul tulcean s-a desprins Regimentul 34 infanterie „Constanța”, care și-a ales ca patron spiritual pe Sfântul Dimitrie. Garnizoana regimentelor a fost stabilită la Tulcea, respectiv la Constanța. La 10 mai 1894 regimentul constănțean a primit

drapelul de luptă. Printre personalitățile din regimentul tulcean a fost Gheorghe Eliade, tatăl scriitorului și filosofului Mircea Eliade, care a activat în cadrul regimentului, după absolvirea Școlii Militare, la 30 august 1894, cu gradul de sublocotenent. În anul 1907 a fost trecut în rezervă, după ce a fost și în arma vânători de munte.

Keywords: Romanian Army, professional training, the military, military training, military clergy

Cuvinte cheie: Armata română, formare profesională, militare, pregătire militară, clerul militar

Cu idei spulberate de realități și previziuni pesimiste, dar interesate economic și politic, unii deputați și demnitari de la 1878 își plângeau domeniile din sudul Basarabiei, cedat Rusiei, și refuzau primirea Dobrogei, ca un drept al nostru, dar la care, chipurile, n-aveam dreptul; în concepția lor, Dobrogea era locuită de triburi barbare, era un fel de Siberie nenorocită, iar noi ar fi trebuit să desfășurăm aici o mare parte a armatei române pentru a-i ține în frâu „sălbăticia” demografică¹.

N-a fost așa: rapoartele colonelului Murgescu, din flotă, ale șefului Marelui Stat Major, Ștefan Fălcoianu, ale lui Poenaru Bordea, din Învățământ, mai vechile spuse ale lui Nifon Bălășescu, Ion Ionescu de la Brad, Costache Petrescu și încă alții care arătau că Dobrogea este ceea ce este, un ținut roditor, înfloritor prin munca oamenilor de toate etniile, trăitoare în bună înțelegere, realizând un model interetnic care are la bază și politica pozitivă pe probleme naționale, aici, a puterii otomane, infirmau acest lucru. Nu e de mirare că după revenirea Dobrogei la Țară au pătruns mai întâi autoritățile civile și apoi cele militare, fără niciun incident. Politica României față de revenirea Dobrogei la Țară – al doilea moment în desăvârșirea unității statului național român – a fost una de încadrare în lege, începând cu proclamațiile A.S. Regale Carol, apoi cu Legea de Administrare a Dobrogei - din 1880, Legea de reglementare a proprietății funciare - din 1882 și încă altele.

În acest context se formează în Dobrogea osatura sa militară, firească, din care conaționali noștri mahomedani făceau parte, cu fesul lor roșu, distinctiv. Tocmai istoria acestor unități terestre din Dobrogea, cu divizii, regimente și batalioane în județele Constanța și Tulcea și unitățile și subunitățile din alte câteva orașe, dar și în sensul componenței lor umane

¹ Gh. Dumitrașcu, *Cuvânt înainte*, în Costin Scurtu, *Armata terestră română din Dobrogea. De la revenirea Dobrogei la România Mare (1829-1919)*, vol. I, Edit. Muzeului Marinei Române Constanța, 2008, p. 3-4.

este cu atât mai interesantă. Numai în câțiva ani, după 1878, locuitorii Dobrogei angrenați în procesul de integrare a provinciei au fost scutiți de serviciul militar, după care s-au încadrat firesc în sistemul militar românesc.

În august 1878 armata română trecea de la starea de război la starea de pace, iar la propunerea generalului Alexandru Cernat, ministrul de Război, se stabilește dislocarea marilor unități și a unităților de infanterie. Pentru Dobrogea, au fost destinate Batalionul 4 vânători, regimentele 4², 5 și 7 infanterie³.

Comisarul pentru chestiunile trecerii Dobrogei în stăpânire românească a fost numit Nicolae Calimachi-Catargiu⁴, „care supraveghease descărcarea afacerilor din Basarabia”. Proclamația Domnitorului României către dobrogeni, datată 14 noiembrie 1878, era o afirmare, era o asigurare și era un îndemn: „Locuitori de orice naționalitate și religie, Dobrogea – vechea posesiune a lui Mircea cel Bătrân – de astăzi face parte din România. Voi de acum atârnați de un Stat unde nu voința arbitrară, ci numai legea dezbătută și încuviințată de națiune hotărăște și ocârmuiește. Cele mai sfinte și mai scumpe bunuri ale omenirii: viața, onoarea și proprietatea sunt puse sub scutul unei Constituții pe care ne-o rîvnesc multe țări străine”.

Primirea armatelor române la Tulcea s-a făcut cu mare pompă. S-au ridicat trei arcuri de triumf. Pe unul din arcuri era înfățișată, alegoric, o țărancă în costum național, ținând într-o mână o spadă, în cealaltă un tricolor; la mâini și la picioare avea frânturi de lanțuri, cu semnificația „România descătușată”. Stâlpii erau împodobiți cu pânză tricoloră și ghirlande de verdeață, având inscripții cu urări de bun venit. Fiind cea mai populată localitate din Dobrogea din acea vreme, Tulcea devine, către sfârșitul secolului al XIX-lea, un centru economic și militar însemnat.

Prin Decretul nr. 701 din 9 decembrie 1878, pe teritoriul dintre Dunăre și Mare au fost dislocate unitățile Diviziei 3 teritoriale. Regimentele de linie 4, 5 și 7 infanterie erau organizate pe două batalioane a câte patru companii⁵.

² Printre primele drapele de luptă române, decorate cu ordinul „Steaua României” a fost cel al Regimentului 4 infanterie cu ordinul Steaua României în grad de Mare Cruce, care la 12 ianuarie 1878, alături de alte regimente „au reperțat memorabila victorie de la Smârdan, unde în mai puțin de trei ore au luat cu asalt trei întăriri înconjurate cu îndoite șanțuri esteriore, armate cu tunuri și apărate de numeroase trupe inamice, capturând toate armele și mai multe sute de prizonieri”. *Apud* „Monitorul Oastei”, nr. 5 din 25 martie 1878.

³ „Monitorul Oficial”, nr. 10 din 3/15 august 1878, p. 27. Vezi, pe larg, *Istoria infanteriei române*, vol. II, București, Edit. Științifică și Enciclopedică, 1985, p. 11.

⁴ Nicolae Calimachi-Catargiu (n. 24 februarie 1830, Iași - d. 9 noiembrie 1882, Paris) a fost un politician român.

⁵ General-locotenent Ion Șuța, *Infanteria română. Contribuții la istoricul armei*, vol. I. *De la începuturi până la primul război mondial*, București, Edit. Militară, 1977, p. 238.

Lor li s-au alăturat alte unități din armata permanentă, care au intrat în subordinea noii divizii - câte un regiment de roșiori, de călărași și de artilerie⁶.

Efectivele pentru trupele de infanterie, înscrise în prevederile bugetului pe anul 1879, au fost: batalionul de vânători cu 24 ofițeri și 446 gradați și soldați; regimentul de infanterie cu 44 ofițeri, un funcționar civil și 924 gradați și soldați⁷. Regimentul de dorobanți dispunea în medie de 33 de ofițeri⁸.

La 22 februarie 1879, potrivit Înaltului decret nr. 373, trupele române dislocate în Dobrogea au format prima mare structură a forțelor terestre din această provincie. Marea unitate a primit denumirea de Divizia Activă Dobrogea⁹. La comanda diviziei a fost numit generalul de brigadă George Angelescu, fost comandantul Diviziei 3 teritoriale, care s-a distins în luptele din Războiul de Independență al României¹⁰.

În anii 1878-1879 Adunarea Deputaților și Senatul au votat, cu prioritate, importante credite extraordinare pentru dotarea sistemului de apărare a Dobrogei, abia unită cu România: la 1 octombrie 1878, 1.060.000 lei pentru așezarea granițelor și preluarea efectivă a noii provincii¹¹; la 29 ianuarie 1879, 276.386 lei pentru repararea navelor „Fulgerul” și „Ștefan cel Mare”, a unor bastimente și șlepurii „care suferiseră oarecare deteriorări” în război și pentru „mărirea atelierului flotilei”¹²; la 1 februarie 1879 și 31 octombrie 1879, 60.000 lei și 190.000 lei pentru „repararea și construirea de cazarme necesare trupelor din Dobrogea”¹³, respectiv pentru „închirieri de localuri în Dobrogea, pentru cazarmarea trupelor”¹⁴, în lipsa unor dotări proprii.

În mesajul Tronului din 15 noiembrie 1879 se afirma că „se va supune deliberărilor d-voastre un proiect de organizare a armatei stabilit pe noi baze, care să cuprindă toate elementele de forță de care dispune țara, spre a putea fi întrebuințat în caz de forță necesitate. Introducerea noii

⁶ „Monitorul Oastei”, nr. 25 din 1878, p. 507-508.

⁷ „Monitorul Oficial”, supliment la nr. 8 din 19 iunie 1879, p. 1-3.

⁸ *Istoria infanteriei române*, vol. II, p. 11.

⁹ *Istoricul Diviziei 9 Mecanizate "Mărășești" de la înființare până azi (1879-1981)*, dosar nesecret, f.1.

¹⁰ „Monitorul Oficial”, nr. 46 din 27 februarie 1879, p. 1235. La 1 decembrie 1877, în timpul războiului, a fost avansat la gradul de general de brigadă. A comandat Divizia 3 infanterie la Plevna. A avut în subordinea sa pe maiorul George Șonțu și căpitanul Valter Mărăcineanu, care au căzut eroic în timpul asalturilor date pentru cucerirea redutei Grivița 2.

¹¹ *Ibidem*, Adunarea Deputaților, nr. 220 din 4 octombrie 1878, p. 5638. *Apud Apărarea Națională și Parlamentul României*, vol. 1, București, Edit. Militară, 1992, p. 160-164.

¹² „Monitorul Oficial”, nr. 24 din 30 ianuarie 1879, p. 527.

¹³ *Ibidem*, nr. 26 din 2 februarie 1879, p. 586.

¹⁴ *Ibidem*, nr. 247 din 1 noiembrie 1879, p. 6147. *Apud Apărarea Națională și Parlamentul României*, vol. 1, p. 160-164.

organizării a forțelor noastre militare va necesita de la sine modificarea celorlalte legi care-și au sorginea în legea generală a armatei”¹⁵.

Pentru anul financiar 1879 alocațiile bugetare pentru armată au sporit la suma de 22.916.967 lei¹⁶, incluzându-se și cheltuielile extraordinare preliminare pentru completarea armamentului, munițiilor și echipamentului, pentru construirea de noi cazărmi și pentru sporirea numărului de bastimente la Tulcea și Constanța.

Începând cu anul 1879 au fost destinate fonduri pentru construirea de cazărmi în localitățile Babadag, Sulina, Isaccea și Măcin, precum și a 63 de pichete la frontieră. Fiecare pichet avea câte un ofițer și 20 de grade inferioare¹⁷. S-a stabilit ca subunitățile destinate să susțină apărarea pichetelor să fie repartizate de la armele roșiori și călărași.

În bugetul României pe anul 1880 s-au alocat fonduri în valoare de 500.000 lei pentru construirea localului Comandamentului diviziei, care funcționa la acea dată la Tulcea, și începerea lucrărilor de construcție a unor cazărmi necesare unui regiment și unui batalion în garnizoanele Tulcea și Constanța¹⁸. Aceste măsuri făceau parte dintr-un proiect național în urma aprobării, în anul 1880, a înființării a încă 14 regimente de dorobanți (infanterie teritorială), peste cele 16 existente în țară, și a trei regimente de călărași, peste cele opt regimente existente (cavalerie teritorială), și de înființare a unui batalion de geniu¹⁹.

Autoritățile române au respectat tradițiile din Dobrogea. Astfel, în cadrul armatei, cei de religie musulmană formau companii și escadroane separate, păstrând la uniforma lor fesul și turbanul, iar în alimentație restricțiile religioase. Existau turci ofițeri în armata română²⁰.

¹⁵ „Monitorul Oficial”, nr. 258 din 15 noiembrie 1879, p. 7150.

¹⁶ *Ibidem*, Adunarea Deputaților, nr. 64 din 20 martie 1879, p. 1967.

¹⁷ Locotenent-colonel Athanasie Napoleon, *Dobrogea și Gurile Dunării*, București, 1891, p. 101.

¹⁸ Jipa Rotaru, Leonida Moise, Ion Giurcă, Costin Scurtu, *Divizia 9 „Mărășești”. 120 de ani de la înființare (1879-1999)* (se va cita în continuare Divizia 9 „Mărășești”. 120 de ani...), București, Edit. Punct, 1999, p. 10.

¹⁹ Dinamica efectivelor contingentelor anuale chemate sub arme - armata permanent și călărașii cu schimbul, după tragerea la sorți, restul compunând corpurile teritoriale de dorobanți. Conform cerințelor Ministerului de Război și aprobării Adunării Deputaților și apoi a Senatului aceasta a evoluat astfel: 12.000 tineri la armata permanentă și 3.500 călărași cu schimbul (în 1879), 9.000 + 3.000 (în 1880), 6.500 + 3.000 (în 1881), 8.500 + 3.000 (în 1882), 8.500 + 2.200 (în 1883), 12.000 + 3.000 (în 1884), 9.000 + 3.000 (în 1885), 14.000 + 3.000 (în 1886), 11.000 + 3.000 (în 1887), 16.000 + 3.000 (în 1888). *Apud Apărarea Națională și Parlamentul României*, vol. 1, p. 150.

²⁰ Mehmet Ali Ekrem, *Din istoria turcilor dobrogeni*, București, Edit. Kriterion, 1994, p. 89.

În aprilie 1880 Divizia Activă Dobrogea a primit o nouă denumire, aceea de Divizia 5 teritorială militară²¹.

Ministrul de Război, având în vedere faptul că regimentele de dorobanți aparțineau teritoriului din care se recruta trupa care le compunea, a propus ca aceste regimente, pe lângă numărul pe care îl are fiecare, să poarte denumirea județului respectiv. În baza Î.D. nr. 1163 din 5 aprilie 1880 s-a înființat Regimentul 30 dorobanți Tulcea-Constanța, cu reședința la Constanța. Regimentul se compunea din două batalioane, opt companii și un pluton afară din rânduri. Dar, numai la o lună, acest regiment avea să fie desființat²².

În luna septembrie 1880 s-a emis decizia ministerială relativă la înființarea muzicilor la regimentele de dorobanți. Conform articolului 1, „la fiecare regiment de dorobanți se va înființa o muzică sub denumirea de fanfară, din toboșarii și corniștii permanenți afectați corpului, plus doi <<gagiști>> ce corpul este autorizat a angaja”²³.

Trebuie arătat că Dobrogea avea o situație aparte, tranzitorie, deoarece populația din această provincie a fost dispensată de serviciul militar pe o perioadă de 10 ani. Astfel, autoritățile statului se rezumau doar la a chema cetățenii, o săptămână pe lună, pentru îndeplinirea obligațiilor serviciului militar local²⁴.

Pe de altă parte, programele de modernizare a armatei din Dobrogea de la sfârșitul secolului al XIX-lea erau sub forma unor documente oficiale care vizau dotarea cu material de război și flotant sau cu armament. Începând cu anii 1880 s-au făcut primele demersuri de către organismele oficiale ale marinei și armatei pentru modernizarea structurilor militare dobrogene. În anul 1881 ministrul de Război, George Slăniceanu²⁵, supunea spre aprobarea

²¹ „Monitorul Oastei” nr. 10 din 15 aprilie 1880.

²² În baza Înaltului decret 1459 din 5 mai 1880, Regimentul 30 dorobanți va fi reînființat la Câmpulung-Muscel și va lua numele de „Muscel”.

²³ Arhiva Muzeului Militar Național, Fond *Microfilme RSEM*, nr. 114, c. 299.

²⁴ Arhivele Militare Române (se va cita în continuare A.M.R.), Fond *Franța*, rola 64, c. 91.

²⁵ Gheorghe Slăniceanu, n. 23 aprilie 1835, București - d. 12 ianuarie 1885, San Remo (Italia). După terminarea cursurilor Școlii Militare din București (șef de promoție) se încadrează în rândurile Forțelor Armate Române. A fost membru al lojei masonice „Sages d'Heliopolis” și a luat parte la acțiunea de îndepărtare a domnitorului Alexandru Ioan Cuza de la conducerea țării. În anul 1870 este ridicat la gradul de colonel. A participat la Războiul de Independență din 1877, în calitate de șef al Statului-major al Armatei Române, în operațiunile militare ale acesteia pe frontul de la Plevna. A comandat detașamentul de asalt al cetății Rahova și a condus Divizia de rezervă în luptele din zona redutei Vidin. La 29 iulie 1878 a fost numit șef al Statului Major General al armatei, iar în anul 1879 a fost ridicat la gradul de general de brigadă. A deținut, în trei rânduri, funcția de ministru de Război (24 iulie 1876 - 1 aprilie 1877; 28 aprilie 1880 - 9 aprilie 1881;

regelui Carol I componenta unei comisii însărcinată să studieze în Anglia posibilitatea construirii unor nave²⁶, iar la 16 iulie 1881, în ședința Consiliului Superior al Armatei²⁷, s-a întocmit un text explicativ, alături de un proces verbal, referitor la dotarea marinei militare române, avându-se în vedere și ofertele făcute de șantierele navale recunoscute în epocă²⁸. Acesta a fost primul program naval de modernizare (dotare) românesc²⁹.

Alte credite au fost alocate pentru lucrări de construcții militare, eșalonate pe o durată de timp mai mare, necesare unei armate reorganizate și modernizate. Regimentul 9 călărași a fost creat la 1 aprilie 1880 din Regimentul de călărași permanent – escadroanele Constanța și Tulcea ale Diviziei Active Dobrogea. A fost transformat în Regimentul 5 roșiori, care preia și stindardul, la 28 noiembrie 1895. Conform Î.D. nr. 1495/1908 regimentul a intrat în subordinea Brigăzii 2 călărași (comandant col. Dimitrie Văleanu). La 10 mai 1908 primește primul stindard. Prin Î.D. 985 din 31 martie 1908, de la 1 aprilie 1908 ia ființă Regimentul 12 călărași (cu patru escadroane și un pluton A.R.) alcătuit din elementele cu schimbul de pe teritoriul județului Constanța și vărsate de Regimentul 9 călărași (transformat în Regimentul 9 roșiori) și dintr-un cadru permanent provenit de la regimentele 5 și 11 călărași.

Regimentul 10 călărași a fost creat în august 1910 prin transformarea Divizionului de cavalerie de Dobrogea (cu garnizoana la Tulcea). Împreună cu Regimentul 9 călărași, forma Brigada 5 călărași. După Unirea Basarabiei cu România, unitățile armatei basarabene și moldovenești sunt înglobate în Armata Română, Regimentul 1 husari fiind contopit cu Regimentul 10 călărași. În anul 1930 făcea parte din Brigada 10 cavalerie/Divizia 10 călărași. Primul stindard l-a primit la 28 noiembrie 1880 și îl dă Regimentului 10 roșiori (creat prin Î.D. 985 din 31 martie 1908) la 10 mai 1910, când primește un nou stindard. Avea patroni spirituali pe Sfinții Împărați Constantin și Elena (21 mai).

Legea asupra organizării comandamentelor, din anul 1882, a adus importante modificări în structura armatei. Prin decretul nr. 770 din 6 martie 1882 s-a stabilit organizarea și dislocarea trupelor de infanterie.

10 aprilie - 8 iunie 1881). A fost unul dintre oamenii de arme cei mai apreciați de către regele Carol I.

²⁶ A.N.I.C, Fond *Ministerul de Război, Direcția geniu*, dosarul 4/1880, f. 31-32, 48-50.

²⁷ „Monitorul Oficial”, nr. 139, 24 iunie/6 iulie 1878, p. 3743-3744. Consiliul Superior a fost înființat prin Decretul nr. 1480/10 iunie 1878.

²⁸ A.M.R., Fond *Ministerul de Război, Direcția geniu*, dosar 1880, f. 386-387.

²⁹ Ion Ionescu, Georgeta Borandă, Marian Moșneagu, *Noi contribuții la istoria marinei militare române*, Constanța, Edit. Muntenia&Leda, 2001, p. 38.

Divizia 9 infanterie în Dobrogea avea în continuare unitățile locale provenite din trupele detașate de corpurile de armată.

La 22 mai 1882 Adunarea Deputaților a dezbătut proiectul de lege ce aloca 7.000.000 lei pentru construcții care urmau a se realiza „treptat, pe măsura putinței, însă cât mai repede”³⁰, și anume diferite clădiri militare, sanitare și depozite la corpurile 1, 2, 3 și 4 armată, precum și construcții militare în Dobrogea (la Tulcea, Constanța, Mangalia, Hârșova). Pentru continuarea acestor lucrări au mai fost votate credite în valoare de 3.000.000 lei, la 2 iunie 1884³¹ și de 10.132 500 lei, la 19 martie 1885³².

Între anii 1882-1883 au fost constituite și marile comandamente operative din timp de pace: corpurile de armată, diviziile de infanterie, cavalerie și brigăzile de artilerie, diviziile navale de Dunăre și de Mare. La 1 aprilie 1883 s-a produs încetarea funcționării Diviziei 5 teritoriale și revenirea la denumirea de Divizia Activă Dobrogea. Aceasta avea în compunere trupele terestre locale și pe cele detașate din regiunile corpurilor de armată. Reședința diviziei a fost mutată de la Tulcea la Constanța³³. Pe aceeași direcție se înscrie Decretul cu nr. 30 din 10 mai 1883, care stabilea înființarea a cinci circumscripții sanitare militare în Dobrogea³⁴.

La 1 aprilie 1884 s-a luat decizia înființării, în subordinea divizei dobrogene, a Batalionului de dorobanți „Dobrogea” organizat pe patru companii dislocate la Constanța, Cernavodă, Babadag și Tulcea (în baza Î.D. nr. 963 din 20 martie 1884). Între anii 1884-1886 batalionului i-a revenit sarcina de a instrui recruții, restul militarilor fiind pregătiți în cadrul diviziei³⁵. În anul 1889 batalionul dobrogean a fost transformat în „al 33-lea regiment de dorobanți”³⁶, organizat pe două batalioane, primul cu garnizoana la Tulcea, al doilea la Constanța³⁷. Regimentul va ajunge la un efectiv de aproximativ câteva mii de oameni și va prelua, treptat, serviciul de pază pe toată linia de frontieră a Dobrogei³⁸. Necesarul unei subunități de frontieră provenea din recrutarea a cinci contingente, astfel încât efectivul

³⁰ DCL, Adunarea Deputaților, nr. 123 din 23 mai 1882, p. 2013. *Apărarea Națională și Parlamentul României*, vol. 1, p. 166-167.

³¹ DCL, Adunarea Deputaților, nr. 163 din 3 iunie 1884, p. 2592.

³² *Ibidem*, nr. 87 din 28 martie 1885, p. 1641.

³³ *Istoricul armatei române. Administrația, Comandamentele, Corpurile de trupă și serviciile*, București, 1902, p. 83.

³⁴ *Repertoriu general alfabetic al tuturor codurilor, legilor, decretelor-legi, conțențiumi, decrete, regulamente, etc., 1 ianuarie 1940*, București, Monitorul Oficial și Imprimeria Statului, 1940, p. 471.

³⁵ La 10 mai 1886, Batalionul de dorobanți „Dobrogea” a primit drapelul de luptă. Vezi, *Istoricul Diviziei 9 Mecanizată „Mărășești”, 1877-1958*, exemplarul nr. 3, strict-secret, 1959, f.1.

³⁶ în baza Î.D. nr. 824 din 8 aprilie 1889.

³⁷ *Documente privind istoria militară a poporului român*, București, 1984, p. 430-435.

³⁸ *Istoria trupelor române de grăniceri*, București, Edit. Militară, 1987, p. 194.

trupei să asigure patru schimburi a câte 16-20 de soldați pentru fiecare pichet³⁹.

La 2 iulie 1891 s-a votat legea de unificare a infanteriei române. Regimentele de dorobanți și cele de linie au devenit toate regimente de infanterie. Legea a fost sancționată de regele Carol I prin Î.D. nr. 2329 din 11 iulie 1891⁴⁰. Contopirea trupelor s-a efectuat pe divizii, prin repartizarea a câte două companii de la regimentul de infanterie de linie la cele patru companii ale regimentului de dorobanți, rezultând Batalionul 3 infanterie permanentă. Prin același decret s-a stabilit ca fostele regimente de dorobanți să poarte denumiri noi, care n-au fost schimbate până la declanșarea Primului Război Mondial.

În Dobrogea a luat ființă Regimentul 33 infanterie „Tulcea”, care și-a ales drept patroni spirituali protectori pe Sfinții împărați Constantin și Elena. La 10 mai 1896 această unitate a primit drapelul de luptă. Referitor la Regimentul 33 infanterie „Tulcea” putem face precizarea că Gheorghe Eliade, tatăl scriitorului și filosofului Mircea Eliade, a activat în cadrul acestuia după absolvirea Școlii Militare (la 30 august 1894, cu gradul de sublocotenent). În anul 1907 a fost trecut în rezervă, după ce a fost și în arma vânători de munte.

În cadrul diviziei dobrogene s-a făcut o nouă organizare a unităților sale. În baza Î.D. nr. 1548 din 20 aprilie 1894, din regimentul tulcean s-a desprins Regimentul 34 infanterie „Constanța”, care și-a ales ca patron spiritual pe Sfântul Dimitrie. Regimentul constănțean era organizat pe trei batalioane, fiecare batalion având câte patru companii. Garnizoana regimentului a fost stabilită la Constanța. La 10 mai 1894 regimentul a primit drapelul de luptă. În ultimul deceniu al secolului al XIX-lea, subunitățile Regimentului 34 infanterie „Constanța” erau dislocate astfel: Batalionul 1 cu sediul la Constanța, cu o companie la Constanța, alta la Negru Vodă, una la Măcin și a patra la Hârșova; Batalionul 2 cu reședința la Hârșova, avea Compania 5 la Cernavodă, cea de a 6-a subunitate la Carvan, a 7-a la Teckerdersi și a 8-a la Asarlâc; Batalionul 3 era stabilit cu toate companiile în garnizoana Constanța. Trupele regimentului au fost instruite în cazarma de pe strada Mircea cel Bătrân⁴¹.

³⁹ *Ibidem*, p. 196-197.

⁴⁰ „Monitorul oastei”, nr. 28 din 13 iulie 1891, p. 913-914.

⁴¹ Ion Gh. Pană, *În coloana eroilor dobrogeni. Diviziya „Mărășești”*, București, Edit. Militară, 1974, p. 16.

Din anul 1899 erau două batalioane permanente și unul cu schimbul, ca, din anul 1908, întreaga infanterie să devină permanentă⁴².

Pentru asigurarea efectivelor necesare trupelor dobrogene se impunea funcționarea unei infrastructuri militare organizatorice. Aceasta trebuia să selecționeze și să repartizeze recruții și să asigure pregătirea populației și a teritoriului pentru apărare. În organica Regimentului 34 infanterie, la Constanța era prevăzut un birou de recrutare cu misiunea de a asigura necesarul de efective pe timp de pace și în cazul mobilizării acestei unități militare⁴³.

În primii ani ai secolului XX divizia dobrogeană a primit unități și formațiuni militare de la alte arme și servicii, ceea ce a crescut capacitatea ei de a desfășura în mod independent acțiuni importante⁴⁴. În anul 1902 Divizia Activă Dobrogea avea în componența sa Brigada 17 infanterie, cu regimentele 33 și 34 infanterie, Regimentul 9 călărași și Divizionul de obuziere, dispus la Cernavodă. Trupele erau înzestrate, în anii '80 din secolul al XIX-lea, cu pușca Henry Martini, md. 1879, care va fi înlocuită în anul 1894 cu pușca Mannlicher, md. 1893, cu tragere rapidă și cu calibrul mic⁴⁵. Călărașii erau dotați cu sabie și carabină.

În anul 1903, prin ordinul circular nr. 15 al Ministerului de Război, divizia dobrogeană a primit o nouă denumire și anume Divizia 9 infanterie „Constanța”. Denumirea de „Constanța” reprezenta garnizoana comandamentului mării unități, dar acest reper dat în titulatură se va pierde curând, astfel că a rămas numele de Divizia 9 infanterie. Totodată, divizia a fost subordonată Corpului 2 armată, cu reședința la București⁴⁶. La 23 aprilie 1903, în garnizoana de la Cernavodă a fost cantonat Regimentul 7 vânători⁴⁷.

La începutul secolului XX, Divizia 9 infanterie a devenit o mare unitate tactică, capabilă, prin structura sa organizatorică, să ducă acțiuni de luptă pe cont propriu. La sfârșitul primului deceniu din secolul trecut a luat ființă și Divizia 10 infanterie, cu sediul la Tulcea, care împreună cu Divizia 9 infanterie,

⁴² *Curs de istoria artei militare. Artă militară românească de la apariție până la primul război mondial inclusiv*, București, Editat în A.M.G., 1968, p. 149-150.

⁴³ Jipa Rotaru, Leonida Moise, Dinu Hondrea, *Centrul militar județean Constanța – trecut și prezent*, Edit. Europolis, Constanța, 2002, p. 7.

⁴⁴ *Curs de istoria artei militare...*, p. 150.

⁴⁵ Specificații tehnice: calibrul 8 mm; greutate fără baionetă 3,5 kg; lungimea țevii 765 mm; lungimea fără baionetă 1.272 mm; lungimea cu baionetă 1.518 mm; număr ghinturi 4; lungimea baionetei 362,2 mm; cartușul md. 1895; încărcător md. 1890; greutate cu 5 cartușe - 165 gr.

⁴⁶ „Monitorul Oastei”, nr. 28/ 1903.

⁴⁷ Regimentul 7 vânători a fost cantonat, de la 8 iulie 1914 la 14 august 1916, în garnizoanele de la Acadânlar și Silistra.

cu sediul la Constanța, s-au subordonat Corpului 5 armată din Dobrogea, acest organism militar având sediul la Constanța.

Când răscola din 1907 a căpatat amploare și distrugerile creșteau cu fiecare zi, noul prim-ministru D.A. Sturdza, ministrul de Interne, I.I.C. Brătianu, împreună cu ministrul de război, proaspătul general Alexandru Averescu, au stabilit un plan detaliat pentru restabilirea „ordinii și siguranței publice” prin distribuirea de trupe în toate județele țării⁴⁸. Parlamentul a adoptat o lege prin care se deschideau credite suplimentare și extraordinare în valoare de 730.000 lei destinate armatei⁴⁹.

Regimentul 34 infanterie a primit ordinul de a detașa, la 16 martie 1907, Batalionul 1 infanterie în județul Olt, iar Batalionul 2 infanterie să se deplaseze în județul Romanați. O companie a fost dislocată pentru a se asigura paza podului Cernavodă. Batalioanele 3 și 4 infanterie au rămas în garnizoana Constanța⁵⁰.

Compania 1 din Batalionul 1 infanterie a fost trimisă la Cernavodă, cu un efectiv de 3 ofițeri și 200 trupă. Subunitatea a sosit în localitatea de la malul Dunării la 16 martie 1907. Aici s-au îndeplinit misiunile de pază la gara Fetești, cantonul de pe malul stâng al Borcei, gara Borcea și în jurul podului peste Dunăre⁵¹.

Regimentul Tulcea nr. 33 a primit ordin (în luna martie 1907) să mențină ordinea în orașul Tulcea și județele Tulcea și Covurlui. Comandantul regimentului avea să comunice că pentru a preîntâmpina adunarea pescarilor la Prefectură și Administrația Pescăriilor, trupele au fost consemnate în cazarmă și o companie a fost trimisă, ca gardă de pază, în oraș, la Palatul Administrativ, cu un pluton la pompieri. Batalionul 3 al regimentului va fi nucleul Detașamentului Tulcea ce va fi trimis pe Dunăre în județul Dolj. Regimentul va fi trimis la Galați. Ordinea la Tulcea va fi asigurată de Batalionul 9 vânători⁵².

Pentru asigurarea serviciilor administrative s-au reînființat unitățile permanente de jandarmi și grăniceri, iar pentru armată, în general, s-a preconizat crearea de noi regimente, brigăzi și divizii de rezervă, ai căror componenți trebuiau să se concentreze anual pentru instruire și manevre. Aceste trupe urmau să fie semiactive și semipermanente, la fel ca trupele teritoriale.

⁴⁸ Alexandru Marghiloman, *Note politice, 1897-1924*, vol. 1 1897-1915, București, 1927, p. 58.

⁴⁹ DAD, nr. 43, din 7 martie 1907, p. 651.

⁵⁰ A.M.R., Fond C.R.I., dosar 809, f. 59.

⁵¹ *Ibidem*, p. 60.

⁵² *Armata română și răscola din 1907: documente*, ediție îngrijită de Florin Șperlea, Lucian Drăghici, Manuel Stănescu, Edit. Militară, București, 2007, p. 178-79.

O primă consecință de organizare a reprezentat-o înființarea, la 1 aprilie 1910, în garnizoana Tulcea, prin Î.D. nr. 1123, a Diviziei 10 infanterie, alcătuită din unități și servicii permanente, dar și din patru regimente de infanterie de rezervă, pentru ca, un an mai târziu, acestea să fie și ele transformate în unități permanente. Diviziile 9 și 10 infanterie erau subordonate Corpului 5 armată, dislocat în garnizoana Constanța. Până la cel de-Al Doilea Război Balcanic, din 1913, în garnizoana Tulcea, sub drapelul de luptă al Diviziei 10 infanterie, s-au instruit peste 25.000 de rezerviști. Cadrele de comandă erau pregătite, iar metodele de instruire permiteau îndeplinirea oricăror misiuni repartizate în zonele de interes.

La 10 mai 1911, la București, Regimentul 34 infanterie a primit noul drapel de luptă de la M.S. Regele Carol I. Cu această ocazie, comandantul regimentului constănțean, colonelul Ion Dragalina, a rostit următorul mesaj de mulțumire: „Majestate, primind din mâna Majestații Voastre drapelul, acest sfânt simbol al patriei, al onoarei și al virtuților militare, ofițerii și trupa Regimentului Constanța nr. 34 își iau angajamentul să-l păstreze cu sfințenie și să-l apere până la cea din urmă picătură de sânge, însuflețiți de cel mai înalt sentiment de sacrificiu pentru patrie, tron și neam și de nemărginita iubire și devotament pentru scumpul lor rege. Să trăiți Majestate, să trăiască M.S. Regina, să trăiască A.A.L.L. Principele Ferdinand, Principesa Maria, să trăiască dinastia română”⁵³.

Primul Război Mondial avea să fie contextul în care tulcenii și constănțenii au dat dovadă de curaj și eroism pe diferitele fronturi ale României Mari.

⁵³ A.M.R., Fond *Colecția de registre istorice*, dosar nr. 809, f. 69.